

(інтелектуальна). Власне, лише найсильніші суб'єкти господарювання в інтелектуальному плані спроможні вижити у бурхливому економічному середовищі. Проблема зводиться до вміння господарюючого суб'єкта ефективно управляти своєю діяльністю з метою досягнення високопродуктивних результатів. Управління, звичайно, здійснюється економічними ресурсами, хоча це вже фізичні аспекти виміру сили суб'єкта господарювання. На підприємстві, як найбільш популярному представнику суб'єктів господарського світу, вони виглядають наступним чином: тип підприємства; форма власності; організаційно-правова форма; сфера і масштаби діяльності; величина капіталу; види, кількість та обсяги економічних ресурсів; робоча сила, управлінсько-виконавчий апарат тощо.

Остання функція інституту банкрутства – контрольна. Вона є логічним наслідком попередньої функції інституту банкрутства. Сфера її застосування і призначення полягає у відстеженні та сприянні дотримання суб'єктами економічних відносин господарської дисципліни в умовах економіки з ринковими відносинами. Невиконання суб'єктами господарювання вимог, що витікають чи диктуються обов'язками економічних взаємовідносин з іншими господарськими утвореннями, тягнуть за собою негативні наслідки, які створюють скрутні становища і перешкоджають здійсненню господарської діяльності, а в кінцевому підсумку можуть поставити перед вибором про доцільність їх подальшого функціонування. Зіткнення економічних інтересів суб'єктів господарювання відбувається в умовах конкуренції, де кожний намагається максимально ефективно задовольнити власні потреби і бажання.

Висновки. Таким чином інститут банкрутства є важливим і невід'ємним, еволюційне сформованим атрибутом ринкової економіки. Його основним покликанням і передумовами виникнення виступає необхідність врегулювання та узгодження інтересів суб'єктів господарювання для задоволення їх майнових прав в системі економічних відносин з метою забезпечення сталого збалансованого розвитку економіки. Головна вимога до ефективного використання інституту банкрутства – підвладність суспільству, підпорядкування як засобу управління соціально-економічною системою державі, оскільки безконтрольне функціонування призведе до його абсолютної гегемонії і перетворить на самовільний засіб пригнічення економіки. Інституту банкрутства властива домінуюча роль по відношенню до всієї соціально-економічної системи, що наносить шкоду суспільству, задаючи порушеннями структури і пропорцій суспільного устрою протирічні напрямки соціально-економічного розвитку. Об'єктивна потреба існування інституту банкрутства у ринковій економіці вимагає його адекватного застосування в системі господарських відносин як дієвого засобу регулювання національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Воротін В.С. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних ринкових трансформацій: Моногр. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 392 с.
2. Закон України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» №2864-III від 29.11.2001р.
3. Андрущак Є.М. Удосконалення інституту банкрутства / Є.М. Андрущак // Фінанси України. – 2011. – №9. – С. 29-36.

Ключові слова: інститут банкрутства, державне управління та регулювання, власність, майно.

Ключевые слова: институт банкротства, государственное управление и регулирование, собственность, имущество.

Keywords: bankruptcy, institute of public administration and regulation, ownership, property.

УДК 005.932 (477)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

Пархасва Н. В., к.т.н., доцент кафедри маркетингу і комерційної справи, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Донецьк

Колосова Б. В., аспірантка кафедри маркетингу і комерційної справи, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Донецьк

Пархасва Н. В., Колосова Б. В. Проблеми та перспективи розвитку логістичної інфраструктури в Україні.

У статті розглянуто теоретичні засади розвитку логістичної інфраструктури. Досліджено сучасний стан та проблеми функціонування, а також перспективи розвитку логістики в Україні. Логістика розпорядженні сучасним інструментарієм, який успішно застосовується в світовому бізнесі для підвищення якості менеджменту фірм, що є одним з істотних чинників забезпечення їх конкурентоспроможного розвитку. Важливе значення для реалізації її потенціалу має створення сучасної логістичної інфраструктури. У сучасних умовах формування ринкових відносин та науково-технічної революції виникла потреба у формуванні та активній організації розвитку ринку логістики в Україні. Ринок логістичних послуг України перебуває на стадії

стабілізації, і світові тенденції в сфері логістики служать для вітчизняних підприємців відправною точкою для пошуку нових технологій, способів і форм обслуговування клієнтів в умовах зростаючої конкуренції. Він стає більш цивілізованим, відкритим і професійним. Логістика в Україні розвивається відповідно до світових тенденцій, здійснює вагомий вплив на економічний потенціал країни, стимулює розвиток суміжних, взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих галузей, є віддзеркаленням конкурентоспроможності нашої держави у світі. Як один із шляхів скорочення логістичних витрат за рахунок ефективного управління логістичною інфраструктурою, виводяться конкретні форми і методи управління логістичною інфраструктурою в умовах глобалізації та інтеграції у світову економіку. Логістична інфраструктура включає транспортні, комунікаційні, складські та обслуговуючі елементи, пов'язані з додатковою обробкою товарів, з наданням торговельних, побутових та адміністративних послуг, які забезпечені необхідними ресурсами.

Пархаєва Н. В. Колосова Б. В. Проблемы и перспективы развития логистической инфраструктуры в Украине.

В статье рассмотрены теоретические основы развития логистической инфраструктуры. Исследовано современное состояние и проблемы развития логистической инфраструктуры Украины. Логистика располагает современным инструментарием, который успешно применяется в мировом бизнесе для повышения качества менеджмента фирм, что является одним из существенных факторов обеспечения их конкурентоспособного развития. Важное значение для реализации ее потенциала имеет создание современной логистической инфраструктуры. В современных условиях формирования рыночных отношений и научно-технической революции возникла потребность в формировании и активной организации развития рынка логистики в Украине. Рынок логистических услуг Украины находится на стадии стабилизации, и мировые тенденции в сфере логистики служат для отечественных предпринимателей отправной точкой для поиска новых технологий, способов и форм обслуживания клиентов в условиях растущей конкуренции. Он становится более цивилизованным, открытым и профессиональным. Логистика в Украине развивается в соответствии с мировыми тенденциями, осуществляет значительное влияние на экономический потенциал страны, стимулирует развитие смежных, взаимосвязанных и взаимодополняющих отраслей, является отражением конкурентоспособности нашего государства в мире. Как один из путей сокращения логистических затрат за счет эффективного управления логистической инфраструктурой, выводятся конкретные формы и методы управления логистической инфраструктурой в условиях глобализации и интеграции в мировую экономику. Логистическая инфраструктура включает транспортные, коммуникационные, складские и обслуживающие элементы, связанные с дополнительной обработкой товаров, с предоставлением торговых, бытовых и административных услуг, которые обеспечены необходимыми ресурсами.

Parhaeva N., Kolosova B. Problems and prospects of the development of logistics infrastructure in Ukraine.

The article describes the theoretical basis for the development of logistics infrastructure. Investigated the current status and problems of logistics infrastructure in Ukraine. Logistics has a modern tool that has been used successfully in the business world to enhance the quality of management of companies, which is one of the essential factors to ensure their competitive development. Essential for the realization of its potential is to create a modern logistics infrastructure. In modern terms the market development and scientific and technological revolution created a need for formation and development of the logistics market in Ukraine. Market logistics Ukraine is in the process of stabilization and global trends in logistics are used for domestic entrepreneurs starting point for searching for new technologies, methods and forms of customer service in an increasingly competitive environment. It becomes more civilized, open and professional. Logistics in Ukraine is developing in accordance with international trends, has a significant impact on the country's economic potential to stimulate the development of related, interconnected and complementary industries, is a reflection of our country's competitiveness in the world. As one of the ways to reduce logistics costs through efficient management of logistics infrastructure, displays specific forms and methods of logistics infrastructure in the context of globalization and integration into the world economy. Logistics infrastructure including transportation, communication, storage and service elements associated with the additional processing of goods, the provision of commercial, residential and administrative services, which are provided with the necessary resources.

Постановка проблеми. Сучасний стан економічної системи України, подальший розвиток ринкових відносин йдосить складні умови ведення господарської діяльності спонукають національні підприємства до пошуку засобів підвищення прибутковості діяльності, зниження загальних витрат, скорочення інтервалів часу між придбанням сировини, матеріалів і продажем готової продукції споживачам, а також напрямків підтримки позитивного іміджу фірми. Протягом останніх років таким засобом є створення ефективної логістичної інфраструктури, що спроможна значно покращити показники економічної діяльності підприємств і створити безперервний ланцюг управління матеріальними потоками. Проте, механізм інтеграції логістичних процесів окремих підприємств до загальної системи макрологістики, та створення й функціонування вітчизняної логістичної інфраструктури є однією з найменш досліджуваних галузей, що потребує подальшого вивчення та наукового обґрунтування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогодні в наукових джерелах не визначено єдиних підходів і методики щодо аналізу ефективності та оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури. У вітчизняній та зарубіжній літературі в основному висвітлюються різні аспекти управління підприємствами на підставі логістичних засад, щодо питань інтеграції в ланцюгах постачань і ефективного функціонування

логістичної інфраструктури, то слід відзначити, що окремі проблеми цього напрямку досліджень розглядаються в працях таких вчених А.А. Алексахіна, Н.І. Бойко, І. М. Майорова, О.М. Полякова, І. Г. Смірнова, С. Ю. Нестерова, І. О. Рабаданова. Деякі теоретичні та прикладні питання розвитку логістичної інфраструктури відображено в роботах закордонних вчених: Ф. Пфоля, К. Кльозе, С. Абта, Я. Вітковського, І. Фехнера та ін. Однак в більшості науково-дослідних робіт розглядається концепція логістичної інфраструктури, або особливості розвитку логістичних об'єктів в тій чи іншій окремій європейській країні.

Мета статті – обґрунтування теоретичних засад формування логістичної інфраструктури в Україні та її подальшого ефективного функціонування.

Викладення основного матеріалу дослідження. Протягом останніх років відбулися кардинальні зміни в ринковій кон'юнктурі – ринок припинив бути масовим і став орієнтованим на споживача. Здатність виробників поєднати індивідуальні купівельні переваги з їх виробництвом і системою планування стала вирішальним фактором у конкурентній боротьбі. Швидкі зміни уподобань покупців, їх запитів щодо якості, доставки продукції ведуть до необхідності зменшення термінів й обсягів постачань, скорочення резервних запасів часу та матеріалів.

Одним з визначальних атрибутів роботи підприємства є організація його діяльності, яка вимагає впровадження нових прогресивних ідей в системі управління, важливим компонентом якої є логістика. Саме логістичні підходи в господарчій діяльності оптимізують потокові процеси, сприяють їх перетворенню та інтеграції. Головним завданням логістики є постачання продукції належної якості та кількості у заздалегідь обумовлений термін при мінімальних витратах, пов'язаних з постачанням, виробництвом, зберіганням, транспортуванням тощо. Це стає можливим шляхом глибокого аналізу та прогнозування ринкової ситуації, синхронізації окремих елементів підприємства, оптимізації методики вибору альтернативних рішень, тобто концепція логістичного управління підприємством здатна забезпечити високий рівень виробничої інтеграції та синхронізує усі потоки підприємства [1, С.7].

Логістика є важливою складовою для роботи кожного підприємства. Дональд Уотерс підкреслює, що без допомоги логістики матеріали не переміщуються, операції не виконуються, продукти не доставляються, споживачі не обслуговуються. Проте успішна реалізація логістичної концепції можлива лише за умови створення відповідної логістичної інфраструктури [10].

Відомо, що в економіці під інфраструктурою розуміють сукупність складових частин якого-небудь об'єкту, які мають підпорядкований допоміжний характер і забезпечують умови для нормальної діяльності об'єкту в цілому. З практичної точки зору, ринкова інфраструктура є визначальним чинником у формуванні конкурентних переваг економічного розвитку країни. А ефективним інструментом управління підприємством виступає логістична інфраструктура, яка забезпечує органічну єдність й ефективне функціонування всіх матеріальних потоків. Як визначають американські науковці Д.Дж. Бауерсокс і Д.Дж. Клосс, логістична інфраструктура «створює каркас, на якому будується система логістики та її робота» [4].

Можна виділити основні причини зростання інтересу в напрямку створення логістичної інфраструктури в Україні, а саме:

- світову економічну кризу, що призвела до зменшення державного фінансування такої важливої для всього суспільства галузі, як інфраструктура;
- важливість оптимальної інфраструктури, від якої залежить розвиток економіки країни в цілому;
- пошук інноваційних шляхів розвитку виробництва з формуванням нових моделей економіки;
- необхідність залучення приватного сектору до фінансування логістичної інфраструктури;
- процеси глобалізації економіки різних країн тощо [2, С. 157].

Нікшич С.М. під логістичною інфраструктурою розуміє систему засобів просторово-часового перетворення логістичних потоків (матеріальних, інформаційних, фінансових, людських), а також сукупність підприємств різних організаційно-правових форм, які забезпечують організаційно-правові умови проходження цих потоків за допомогою створення потенціалу відповідних логістичних послуг [9, С. 24].

Казанська О.А. вважає, що логістична інфраструктура – це сукупність технічних і організаційно-економічних елементів, за допомогою яких всі види економічних потоків (матеріальні, фінансові, інформаційні, енергопотоки, трудові ресурси, зворотні потоки) здійснюють циклічний рух з найбільшою ефективністю від постачальника ресурсів до кінцевого споживача [2, С. 157].

Григорак М.Ю. та Костюченко Л.В. відзначають, що під логістичною інфраструктурою можна розуміти інтегровану сукупність складської, транспортної, маніпуляційної, пакувальної, інформаційної та фінансової інфраструктур підприємства, що у комплексі забезпечують ефективне логістичне обслуговування матеріального потоку за принципом «від дверей до дверей» з мінімальними витратами у відповідності з вимогами споживачів [3, С.104].

Отже, логістична інфраструктура – це механізм за допомогою якого сукупність технічних, технологічних, організаційних, економічних елементів забезпечує ефективне логістичне обслуговування та функціонування всіх матеріальних потоків.

Досліджуючи логістичну інфраструктуру необхідно визначити її складові, а саме:

- транспортні, комунікаційні, складські та обслуговуючі елементи, які пов'язані з додатковою обробкою товарів;
- сукупність будівель, споруд з необхідним обладнанням для складування продукції, пакування;

– засоби отримання, передачі та обробки інформації з наданням торговельних, побутових та адміністративних послуг, які забезпечені необхідними ресурсами - природними, матеріально-технічними, інформаційними, інституційними і фінансовими;

– логістичні центри, логістичні оператори, склади загального призначення.

На думку О.М. Довби доцільно структурувати логістичну інфраструктуру за такими елементами:

– технічна складова;

– технологічна складова;

– організаційно-економічна складова [5, С. 6].

Для створення ефективної логістичної інфраструктури спочатку треба вирішити питання розміщення її об'єктів в межах географічного полігону. Відносно цього Д.Дж. Бауерсокс і Д.Дж. Клосс вказують, що більшість національних економік не надають істотного значення розміщенню інфраструктурних підрозділів і проектуванню інфраструктурної мережі в цілому [4].

Між тим, слід відзначити, що в сучасній економіці України важливим компонентом став розвиток логістичної інфраструктури, яка безпосередньо має вплив на збільшення ВВП країни. Це зумовлено завдяки забезпеченню більш високої якості обслуговування товарних потоків, залученням транзитних товарів, що проходять через країну. Зростанням необхідності розширення комплексу обслуговуючих видів діяльності та використанням сучасних складських, транспортних, інформаційних і комунікаційних систем, зайнятості населення, все це в кінцевому результаті призводить до збільшення обсягу ВВП [6].

Таким чином, важливим завданням є створення логістичної інфраструктури в Україні як інтегрованої та адаптованої системи, що розглядається крізь призму забезпечення конкурентоспроможності національного ринку.

На підставі вивчення стану сучасної логістичної інфраструктури в Україні та можливостей її подальшого розвитку можна визначити вплив таких факторів, як:

– географічне положення України (транзитний потенціал);

– темпи зростання сектора логістичних послуг;

– перспективи розвитку транспортної структури країни;

– подальше розширення та використання бізнес-одиниць інформаційно-комп'ютерних технологій, що сприяють розвитку інфраструктури інформаційної логістики;

– розвиток мереж оптово-роздрібною торгівлі, що сприяє розбудові складської інфраструктури.

Однак не зважаючи на всі позитивні передумови, які існують в Україні для подальшого розвитку та функціонування логістичної інфраструктури, необхідно виділити і певні проблеми, що перешкоджають її створенню та ефективності.

Однією з проблем на шляху розвитку логістичної інфраструктури України є проблема транспортної інфраструктури. Ринок транспортних послуг в Україні сформовано, але відсутність належних транспортних шляхів і розв'язок гальмує розвиток логістичної інфраструктури, оскільки у цих умовах не можливо виконати основну функцію логістики – скорочення шляху руху товарів від виробника до споживача за мінімальний термін. Також існує проблема низької якості доріг і відповідності вітчизняного транспортного комплексу вимогам світової транспортної системи та високим ступенем фізичного й морального зносу рухомого складу транспорту.

Іншою вагомою проблемою формування цілісної логістичної інфраструктури, на відміну від розвинених країн світу, є недостатність вузлових логістичних центрів, за допомогою яких можлива оптимальна організація розподілу матеріальних потоків, управління запасами, зміна видів транспорту, а також надання складських послуг. Саме логістичні центри, які відповідають світовим стандартам переробки вантажів, виступають невід'ємною ланкою логістичної інфраструктури, оскільки забезпечують її координацію, інтеграцію систем обігу та транспортування, взаємозв'язок з виробниками, перевізниками, банками, страховими компаніями та споживачами.

Проблемою управління логістичною інфраструктурою в Україні є також неефективне використання основних засобів підприємств, що забезпечують логістичні процеси, слідством чого є збільшення витрат під час виконання завдань щодо складування та транспортування матеріальних потоків. До основних причин виникнення цього явища можна віднести: непропорційне співвідношення між робочою силою та основними фондами, простої або неінтенсивне завантаження обладнання, нераціональне використання виробничої площі, зменшення фондівіддачі основних фондів й інше [2, С. 159].

Таким чином, на сьогодні Україна значно відстає від світового рівня розвитку логістичної інфраструктури, і до стримуючих факторів має бути віднесено:

– недостатній рівень розвитку мережі автодоріг, відсутність сучасних вантажних терміналів, високий рівень зношування автомобільного, залізничного й іншого видів транспортного парку, а також все більше його моральне старіння;

– невелика кількість якісних сучасних складських комплексів з необхідним спеціалізованим устаткуванням, що відповідають світовим логістичним потребам;

– низький рівень впровадження систем зв'язку, через що в багатьох логістичних компаніях виникають складності з відстеженням логістичних ланцюжків і процесу транспортування вантажів по країні та за її межами;

– слабкий розвиток промисловості з виробництва сучасної тари і упаковки;

- гостра недостача кваліфікованих фахівців, які на високому рівні орієнтуються в сучасних принципах організації логістичних схем просування матеріальних потоків, володіють належним рівнем знань в області інформаційних технологій та мають навички швидкого реагування в мінливих ринкових умовах;
- відсутність ефективного механізму партнерських взаємин між фірмами та підприємствами.

Крім того, важливо звернути увагу на достатньо могутній вплив загально державних факторів таких, як: обмежена законодавча база, несприятливий для ведення бізнесу й інвестування в економіку економічний та політичний клімат, відсутність інвестиційних ресурсів й їх вилучення з національної економіки. Тобто проблемами, які стоять на шляху розвитку логістичної інфраструктури в Україні є те, що вона функціонує в умовах відокремленості її елементів, локальної оптимізації, неузгодженості дій та відсутності державної підтримки [7, С. 14].

Висновки. 1. Отже, логістична інфраструктура підприємств і організацій є невід'ємною складовою інфраструктури національної економіки, і для подальшого її формування та ефективного функціонування в Україні необхідно рішення цілого кола достатньо серйозних проблем. Між тим, варто відзначити, що саме розвиток логістичної інфраструктури є однією з передумов активізації динаміки міжнародної торгівлі, інвестиційної привабливості регіонів і транскордонного співробітництва. Тому важливість і комплексність проблеми розвитку логістики на вітчизняному ринку актуалізують необхідність проведення більш ґрунтовних, «польових» досліджень методів виконання широкого спектру логістичних послуг з метою пошуку адекватних механізмів розбудови ефективної логістичної інфраструктури.

2. Створення та функціонування логістичної інфраструктури в Україні як інтегрованої та адаптованої системи є запорукою підвищення ефективності і конкурентоспроможності як підприємств, так і держави.

Список використаних джерел:

1. Комарницький І.М., Питуляк Н.С., Когут І.В. Розробка інформаційної системи функціонування логістики / І.М. Комарницький, Н.С. Питуляк, І.В. Когут // Вісник Львівського державного інституту новітніх технологій та управління ім. В.Чорновола. Серія "Економічні науки". – №1. – 2007. – С.5 – 14.
2. Казанська О.О., Геращенко А.С. Інформаційне забезпечення розвитку логістичної інфраструктури національної економіки / О.О.Казанська, А.С.Геращенко // Економічні науки. Серія "Економіка та менеджмент": Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. – Випуск 7 (26) Частина 4. – 2010. – С.156 – 171.
3. Григорак М.Ю., Костюченко Л.В. Методика оцінки використання потенціалу логістичної інфраструктури/ М.Ю. Григорак, Л.В. Костюченко // Економічні науки. Серія "Економіка та менеджмент": Збірник наукових праць.Луцький національний технічний університет. – Випуск 7 (26) Частина 4. – 2010. – С. 103 – 108.
4. Бауэрсокс, Д. Дж. Клосс Логистика. Интегрированная цель поставок : [пер. с англ.] Logistica Management [Текст] : [учебник] / Д. Дж. Бауэрсокс, Д. Дж. Клосс ; Гос. ун-т упр., Нац. фонд подгот. кадров . — М. : Олимп-Бизнес, 2001 . — 640 с.
5. Довба М.О Теоретико-методичні засади функціонування логістичної інфраструктури / М.О. Довба, Н.В. Чернописька // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Сер. «Логістика». – Львів : НУ «Львівська політехніка», 2004. – Вип. 499. - С. 43
6. Бакаев О.О., Кутах О.П., Пономаренко Л.А. Теоретичні засади логістики: Підручник. Т. 1. — К.: Київ.ун-т економіки і технологій транспорту, 2003. — 430 с.
7. Логистическая инфраструктура: Основные проблемы и тенденции развития //Логистика: проблемы и решения: международный научно-практический журнал. 2011 № 2 С. 14-21.
8. Полякова О.М. Методологічні основи формування і розвитку мережі регіональних логістичних центрів в Україні / О.М.Полякова // Вісник економіки і промисловості. – №30. – 2010. – С. 28 –33.
9. Економіка логістичних систем: Монографія / М.Васелевський, І.Білик, О. Дейнега, М. Довба, О. Костюк, Є. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолепші, О. Мних, С. Нікшич та ін. За наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіна. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2008. – 596 с.
10. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок : [пер. с англ.] / Д. Уотерс. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 503 С.
11. Майорова І.М. Проблеми інтеграції України в світову логістичну інфраструктуру. – К.: Приазовський державний технічний університет, 2011. – 37 с.

Ключові слова: логістика, фактори формування інфраструктури, адаптивність, матеріальний потік, ринок транспортних послуг, логістичні центри.

Ключевые слова: Логистика, факторы формирования инфраструктуры, адаптивность, материальный поток, рынок транспортных услуг, логистические центры.

Keywords: logistics, factors of infrastructure, adaptability, material flow, transport market, logistics centers